

Asupra acestei a doua chestiuni, o admirabilă replică ne-a dat-o însuși autorul, care, într-o alocuțiune precisă, riguroasă, și-a definit — în puține, dar clare cuvinte — dramaturgia și intențiile ei. Voi reproduce în rezumat câteva dintre ideile enunțate de el, în speranța că textul complet al discursului său va fi fost între timp publicat într-una dintre revistele interesate. Așadar, după Mazilu, personajele sale au o adevărată „mindrie a ticăloșiei”, pe care o etalează cu „conștiința eternității” și o trăiesc cu o indescriptibilă „frenzie a vieții”. Ele „vorbesc cu subconștientul lor și, astfel, abjecția lor capătă o aură de naturalețe”. O atitudine morală caracteristică este „autopercheziția” sentimentală și ideologică, sinceritatea fiind — în cazul lor — „o formă de agresiune”, pe care o practică cu o „credință fanatică”.

În afara acestei substanțiale autoanalize, am mai reținut — din luările de cuvânt — profesiunea de credință a lui Aureliu Manea, care mărturisea că, pentru evoluția sa de regizor, esențiale au fost întîlnirile cu Ibsen și Mazilu (vorbind de o adevărată „revelație Mazilu”), ironia derutantă a lui Mircea Cornișteanu, ce-și disimula adeziunea la acest tip de dramaturgie printr-o „defăimare retorică” a ei, confesiunile de creație ale lui Mircea Ma-

rin și Gheorghe Harag (ultimul, cu o exemplară modestie și cinste profesională, explicându-ne că un spectacol ca *Acești nebuni fătarnici*, realizat de Manea, îl determină să-și revizuiască întreaga concepție despre teatru), precizarea făcută de Dorel Vișan, care arăta că „actorul trebuie să-și schimbe radical instrumentația cînd joacă Mazilu”, analiza nuanțată făcută de Valentin Silvestru diferitelor spectacole cu piese de Teodor Mazilu și situarea lor într-un context mondial, în sfîrșit, concluziile tonice, în consens cu cea mai mare parte a declarațiilor făcute de antevorbitori, formulate de Ion Noja, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, care a subliniat caracterul fundamental optimist al dramaturgiei maziliene, ca și „posibilitățile oferite creatorului de spectacol de către teatrul lui Teodor Mazilu”.

Acest „moment Mazilu”, pe care întîlnirea de la Cluj-Napoca l-a marcat cu pertință, poate să însemne pentru evoluția scriitorului, și chiar a artei spectacolului, mai mult decît fenomenul în sine pe care l-am consemnat. În orice caz, simpozionul ne-a determinat, pe toți cei prezenți, să așteptăm, să dorim „momentele” viitoare, ale altor dramaturgi, „momente” cel puțin la fel de reconfortante.

D. K.

telex-„teatrul“ ● telex-„teatrul“ ● telex-„teatrul“

Aflăm dintr-un cotidian că mai mulți actori pensionari, pînă nu de mult gloriei ale colectivului Naționalului ieșean, au alcătuit o trupă și dau spectacole la Iași, Vaslui, Pașcani, Tirgu Frumos. Felicitări bravilor veterani ai scenei — Ion Lascăr, Constantin Sava, Mihai Grosaru, Constantin Cadeschi și celorlalți. Dar, ne întrebăm, sub egida cui, reapar ei în luminile rampei? Cu ce repertorii? Poate ne răspunde cineva de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași. ● În aceste zile de iunie, cînd FAIMA adună ultimele știri ale stagiunii, s-a consumat un eveniment important, deopotrivă pentru unele teatre și pentru cei mai tineri ac-

tori: a avut loc repartizarea în producție a absolvenților celor două institute de teatru. Prin iarnă vom afla cîți dintre ei au urmat drumul repartizării și cîți au ales potecile lăturalnice, scurtăturile. ● Teatrul de vară de la Herăstrău și-a deschis porțile. Va să zică, a început stagiunea estivală bucureșteană, odată cu începutul lunii iulie. Despre alte grădini de vară nu știm nimic. ● Teatrul Tineretului din Piatra Neamț nu-și leapădă nărvul: premierele ne sînt anunțate după ce au avut loc. Așa s-a întîmplat și cu Îmblinzirea scorpiei de Shakespeare, pusă în scenă de Iulian Vișa. Poate o vom vedea la toamnă. ● Am citit în „Ramuri”

din 15 iunie a.c. un interesant studiu al lui Ion Vartic, intitulat Horia Lovinescu și conceptul de „om sfîrșit”. ● În ultimele zile ale stagiunii, la Teatrul Dramatic din Baia Mare se afla în lucru, pentru deschiderea stagiunii viitoare, spectacolul cu piesa Act venețian de Camil Petrescu, în regia și scenografia lui Constantin Codrescu. ● La Teatrul Național din Craiova a avut loc un spectacol intitulat Fiul Soarelui — Burebista. Demn de reținut e faptul că a fost prezentat de un mare număr de ori la sediu și în deplasare, ceea ce nu se prea întîmplă cu multe spectacole de poezie. ●

(Continuare la p. 133)

vorbelor mari: virtute, onoare, credință, Dumnezeu... Don Juan nu luptă cu câșpetele de piatră, cu trimisul cerului, ci cu lumea vremii lui. Și pierde, nu atins de brațul rece al Comandorului, ci de mîinile celor cărora le-a clătînat credința. Oricît de naivă ar fi rezolvarea finală propusă de regizor — Don Juan, confundat cu propria-i momîie, mistuit de focul de artificii — ideea e prețioasă. Să o reținem. Așa cum reținem ideea tratării în ridicol a țărănușului mereu „afumat” și a țărăncuțelor nu tocmai proștute, contaminate de ideea innobilării prin căsătorie.

Printre cele mai frumoase piese ale lui Molière, *Don Juan* nu este și cea mai unitară, ba chiar este inegală, cu scene inutile, pe care autorul le-a scris pentru a păstra întreagă povestea preluată de la înaintași, cu personaje sărace, ca Elvira și frații ei, cu mici întîmplări fără semnificație deosebită. Nu vom stărui asupra lor. Nici spectacolul nu stărue. Atenția se concentrează asupra lui Don Juan și a lui Sganarelle. Don Juan, cel care crede doar în matematică, Sganarelle, cel care crede în tot ceea ce ia în deridere Don Juan. Cuplu complementar, părți opuse ale unui întreg, personaje care se explică unul prin celălalt. Pe de o parte: Don Juan, gentilomul inteligent, dornic de cunoaștere, insetat de plăcere, sfidînd societatea, cerul, moartea, în numele propriilor lui concepții despre viață, spirit înaintat al epocii; pe de altă parte, Sganarelle, valet lacom, laș, egoist, fanfaron, flecar, abil, omul care crede, omul care, deci, refuză să cunoască!

În acest cuplu stă țaria și frumusețea piesei. În acest cuplu stă echilibrul ei. Pe el se sprijină, obligatoriu, edificiul oricărui spectacol cu *Don Juan*.

La Teatrul de Comedie, acest echilibru nu există. Vedem un Sganarelle extraordinar, o adevărată creație a lui Mihai Pălădescu, un personaj care poartă cu sine toate prejudecățile vremii lui, dar și omenie, loialitate. Un interpret care a intuit exact nuanțele acestui personaj.

Sorin Gheorghiu, Sanda Toma și Silviu Stănculescu

atît de îndrăgit de Molière însuși. Și mai vedem un Don Juan lipsit de strălucire, seducător fără farmec, cu chipul crispat și vorbirea aspră, mișcîndu-se țeapăn; un Don Juan care nu-și găsește singur rostul, care nu-și știe țelul. Lui Iurie Darie nu i-a reușit rolul. În vreme ce Mihai Pălădescu înalță cota spectacolului pînă sus de tot, Iurie Darie o coboară. Echilibrul lor, la cote înalte, ar fi născut, fără nici o îndoială, un spectacol remarcabil. Pentru că ceilalți interpreți, adică Mircea Șeptilici, Sanda Toma, Silviu Stănculescu, Dumitru Chesa în primul rînd, Melania Cîrje, Iarina Demian, Vladimir Găitan, Candid Stoica, Costel Constantinescu sînt cît se poate de buni. Dar nu ei hotărăsc totul. Ei înalță cu bravură zidurile. Cheia de boltă, însă, cheia de boltă...

Virgil MUNTEANU

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

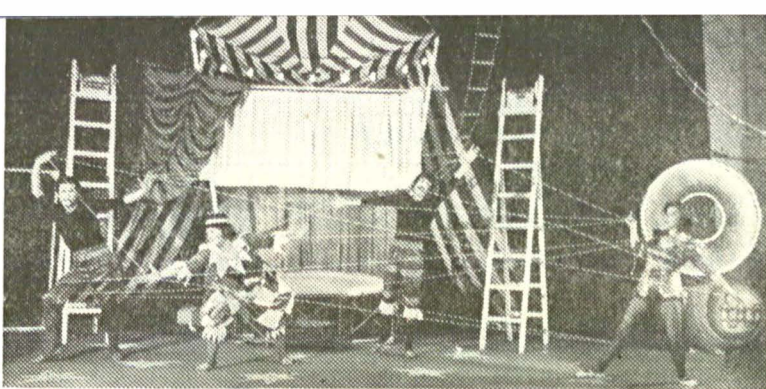
(Continuare de la p. 131)
Aflăm că spectacolul cu piesa O noapte furtunoasă de I. L. Caragiale, în pregătire la Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani, se repetă sub conducerea regizorală a Ancăi Ovanez-Doroșenco și nu a regizorului Petru Ionescu, cum greșit am scris în numărul trecut al revistei.

● În „Flacăra” din 5 iunie a.c., Silvia Popovici e de părere că spectacolul cu piesa Echipa de zgomote de Fănuș Neagu atinge însăși esența existențialismului. Printre existențialiști, Silvia Popovici îi citează pe Gorki și O’Neill. Cît trăiește, omul învață! ● La Teatrul German de Stat din Timi-

șoara a avut loc premiera piesei Pluralul englezesc de Alan Ayckbourn, în regia Arianei Kunner și scenografia lui Traian Zamfirescu. ● Tot mai multe teatre dau amploare cacetului-program, transformîndu-l într-o adevărată revistă de teatru. Unele

(Continuare la p. 152)

Montarea face apel la toate mijloacele de expresie...

FRAM, URSUL POLAR

dramatizare

de Constantin Brehnescu

Constantin Brehnescu este și autorul (ca semnatar al dramatizării și regizor) celui mai ambițios spectacol al turneului ieșean — *Fram, ursul polar*. Conceput pentru a pune în evidență calitățile trupei, acesta este axat nu pe înfățișarea peripețiilor lui Fram, ci pe evocarea atmosferei și figurilor cercului pe care-l părăsește și la care se reîntoarce eroul lui Cezar Petrescu. Ceea ce duce la o diluare a materialului narativ și la o oarecare fragilitate a construcției dramatice; minusurile sînt însă compensate de inventivitatea și bogăția imaginii scenice, care, în unele momente (cel al furtunii de pe mare, de pildă) este remarcabilă.

Reprezentativă pentru căutările colectivului artistic ieșean în direcția „teatrului total”, montarea face apel la toate mijloacele de expresie interpretative: pantomimă, acrobație, recitare, cîntec, dans, animație, teme înic stăpînite de protagoniști (Cristina-Anca Ciubotaru, Nicolae Brehnescu, Liviu Sminținică și excelenta Simona Agachi). Scenografia feerică (Marfa Axenti) și muzica strălucitoare sau melancolică (Sabin Păuțza) au un rol deloc negliabil în performanța artistică realizată de teatru cu acest spectacol.

Turneul a demonstrat convingător că programul estetic al Teatrului pentru copii și tineret din Iași — deschiderea către preferințele unui public nou, receptiv și variat, aspirația spre polivalența și modernitatea expresiei scenice, care s-a devinut emblema unui „stil propriu”, aplul la dramaturgi și regizori consacrați, dar și încurajarea debuturilor — promite să se realizeze.

Alice GEORGESCU

●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

(Continuare de la p. 133)
dintre ele sînt foarte izbutite, printre acestea numărîndu-se publicația băcăuană „Caietele Teatrului Bacovia”, care are o ținută culturală, nicio dată dezmințită. Altele devin un fel de „magazin” cu informații culese de prin revistele străine și cu însemnări de tot hazul (vorba vine!) despre viața teatrală. Părtea neplăcută e că unii secretari literari se apucă frenetic să editeze „Caiete”, în vreme ce spectacolele teatrelor lor sînt prezentate publicului prin niște fișuici zgribu-lite. ● Apropo de programele de sală: La Teatrul de păpuși din Timișoara s-a jucat Ultima licornă, dramatizare de Andrei

Ujică după Peter Beagle. Iată ce citim în caietul-program destinat spectatorilor: „Spectrul simbolic al licornei este cel mai larg cu putință, căci îl mărginește într-o parte materia fertilă, iar în cealaltă spiritul sublim. Licorna are, așadar, însușirea ambivalenței, însă nu într-o stare de echilibru întrucît sensurile ei multiple — puritate, augur favorabil, fast, putere regală, trup dorit, vestitor de ploaie etc. — alcătuiesc un curent ce se varsă, filtrîndu-se prin sublimare, dinspre materie către spirit”. Mămico, ce-i aia ambivalență? Sau trup dorit? ● Organizatorii „Săptămîinii teatrului de păpuși” de la Constanța

au editat, cu mijloace ieftine, economice, o foaie a festivalului, foarte amuzantă. N-ar putea face și organizatorii altor reuniuni teatrale un lucru asemănător? ● Al. Tocilescu repetă la Teatrul de Comedie piesa Concurs de frumusețe de Tudor Popescu. Interpreții sînt năucii (dar și incințați!) de ritmul în care repetă Tocilescu. ● Primul care ne anunță deschiderea stagiunii viitoare este Teatrul „Valea Jiului” din Petroșani, cu piesa În căutarea sensului pierdut de Ion Băieșu, în regia lui Marcel Șoma, și scenografia Elenei Buzdugan.

FAIMA